

midtpunkt

2/12

“DEN NYE FOLKEMERC`EN”

Terningkast 6 i VG!

Tirsdag 7. februar 2012

Nye B-Klasse!

Som første modell i segmentet leveres nye B-Klasse med radarbasert kollisjonsvarsling som standard. Det betyr ekstra sikkerhet for deg og din familie. Legg til Mercedes-Benz sin kjente komfort og driftssikkerhet, og du får en helt ny familieopplevelse på veien.

Privatleasing:

Kun **3.198,-** pr. mnd.*
kr

*Startleie kr 50.000,-, 3 år/45.000 km.
Rente 5,95% nom. Alle priser inkl. mva. og lev. omkostninger. Årsavgift og etableringsomk. kommer i tillegg. Tilbudet forutsetter finansiering gjennom Bertel O. Steen Finans.

Nye B-Klasse

Fra **320.600,-** inkl. lev.
kr

Standardutstyr (utvalg):

- Collision Prevention Assist
- ECO start-stopp-funksjon
- Sekstrinns manuell girkasse
- Attention Assist (trethetsvarsler)
- Multifunksjonsratt
- m/kjørecomputer
- Nedfellbar bakseterygg
- 7 kollisjonsputer
- Bluetooth handsfreeset

En helt ny standard for familien.

Velkommen til prøvekjøring!

Pris inkl. lev. Trondheim. Forbruk blandet kjøring: 0,44-0,62 l/mil. CO₂-utslipp: 115-138 g/km. Bildet kan avvike fra tilbudt modell. 5 års garanti, 100.000 km. Importør: Bertel O. Steen AS.

Mercedes-Benz

MOTOR-TRADE AS

Din Mercedes-Benz spesialist

Motor-Trade AS, Sundlandsveien 2, 7032 Trondheim,
tlf. 73 82 01 00. www.motortrade.no

5

14

27

Innhold

Leder.....	4
NiT 150 år: Nye æresmedlemmer	5
NiT 150 år: Bildekavalkade fra jubileumsfesten	8
Navneskifte for NiT.....	13
Jubilanten: Nidar 100 år.....	14
Vil forvalte oljemilliarder fra Trondheim.....	16
Studentbedrift utfordrer billettmonopolist.....	18
Notert.....	20
Annerledesturisme på to hjul.....	23

Reiselivsnæring i vekst.....	24
Politikerintervjuet: Geir Waage (Ap).....	27
Form følger miljø på Brattørkaia.....	31
Nysjefen: Per Hangerhagen, IKEA Leangen.....	32
Uavhengig klage på prøving av ligningsvedtak.....	33
Urolige tider for et internasjonalt næringsliv.....	35
Nye medlemmer i NiT.....	36
Annonser i Midtpunkt.....	39

Nr. 2/12 – 14. årgang

Utgiver: Næringsforeningen i Trondheim, Postboks 778 Sentrum. Telefon: 73 88 31 10 - Telefaks: 73 88 31 11

E-post: firmapost@trondheim-chamber.no

Web: www.trondheim-chamber.no

Facebook: www.facebook.com/naringsforeningen

Ansvarlig redaktør: Berit Rian. **Journalister:** Kenneth Stoltz, Øystein Lie

Layout: Guri Jermstad AS. **Trykk:** Trykkpartner Grytting. **Opplag:** 6 600. **ISSN:** 1893-1138

Forsidefoto: Erlend B. Enger / Fotograf Eidsmo

Hovedsamarbeidspartnere:

filial av Danske Bank

Nå vender vi blikket fremover!

Feiringen av NiTs 150 års-jubileum er i full gang. Det startet med utgivelsen av jubileumsboken *Trondheim i endring. Oppturer og nedture i Trondheims næringsliv gjennom 150 år* rett før jul. På selve fødselsdagen 17. februar ble det arrangert to store jubileumsmarkeringer som samlet over 400 venner av foreningen. Og vi fortsetter ut over året med spesiallaget jubileumskonsert med middag

lørdag 5. mai, egen 17. mai-markering, sommerfest med jubileumsvri den 6. juni, og Manifestasjonen med *fremtiden* som tema 19. september.

For det er jo fremtiden vi er mest opptatt av, også i jubileumsåret: hvordan kan NiT bidra til at Trondheimsregionen blir det stedet i Norge der det er enklest å starte og drive næringsvirksomhet? Det handler om å være aktiv i næringspolitikken, legge til rette for lønnsom og bærekraftig næringsutvikling, og bidra til kunnskaps- og nettverksbygging.

NiT har i lang tid hatt som strategi å være en aktiv pådriver for næringsutvikling i hele regionen. På generalforsamlingen 19. mars ble det derfor besluttet at foreningen endrer navn til Næringsforeningen i Trondheimsregionen. Å gjøre et slikt valg i jubileumsåret er et viktig symbol – det viser at 150-åringen er offensiv og har ambisjoner, samtidig som det understreker vårt regionale fokus.

Bent Rian
adm. direktør

Vi tar hånd om dine utfordringer, så kan du fokusere på å skape god forretning

I Trondheim har vi kompetansen, løsningene og ressursene du trenger innen bedriftsrådgivning, økonomistyring, regnskap og lønn.

Regnskap • Lønn • Budsjett • Økonomisk rådgivning • Foretaksetablering • Styresekretær • Juridiske tjenester • HR/personal

 visma.no/outsourcing

Visma Services AS i Trondheim
Salgssjef Anita Helmersen
Mob: 993 52 344
E-post: ahelmers@visma.no

 VISMA®

Reitan og Eide nye æresmedlemmer i NiT

Mang en øyekrok var fuktig da æresmedlem nummer 16 og 17 i foreningens 150-årige historie ble utnevnt under gallamiddagen i Erkebispegården fredag 17. februar.

Tekst: Kenneth Stoltz

Såpass lenge er det siden foreningen sist delte ut æresmedlemskap, at ingen av de femten som tidligere har mottatt denne hederen lever i dag. Axel Buch var den sist utnevnte, ved 125-årsjubileet i 1987.

Det er med andre ord et eksklusivt selskap Reitan og Eide nå utgjør en del av.

Hvem kan så utnevnes? Statuttene peker på

- den som i særlig grad har gagnet foreningens virksomhet
- den som på annen måte har gjort en fortjenestefull innsats for næringslivet i Trondheim
- den som med base i Trondheim har gjort ekstraordinær suksess som næringsdrivende.

Enstemmig styre. Utnevning til æresmedlem krever enstemmig vedtak i styret, samt tilslutning av tre tidligere styreledere; i denne sammenheng Trond Reinertsen, Torkel Ranum og Gunnar Kjeldsberg.

Styret vurderte sju kandidater. Ingen enkel jobb, med så mange dyktige og suksessrike mennesker i byen.

Alle i NiT-styret var imidlertid enige om at det var to personer som, i hver sin kategori, stilte i særklasse:

Odd Reitan

Reitan har gjort ekstraordinær suksess som næringsdrivende med base i Trondheim. Etableringen av Remakjeden på slutten av 70-tallet, overtagelsen av Narvesen og oppkjøpet av Lidl er bare noen topper i en eventyrlig historie fra Trondheim. I tillegg til å være byens og en av landets suverent mest vellykkede næringsdrivende, har Reitan et varmt hjerte for byutvikling og sitter i styret i Næringsforeningen i Trondheim.

Stein Ole Eide

Eide har gagnet foreningens virksomhet gjennom at han uten sammenligning er den som har lagt ned mest arbeid for foreningen som frivillig, helt siden 125-årsjubileet. Eide har vært foreningens styreleder fra 1986 til 1989. Han har i over 20 år vært ubetalt styreleder for Handelsstandens Eldreboliger Hasselbakken, og har lagt ned en omfattende innsats både i styret og i operativ drift. Eide har også vært medlem i Understøttelseskassens styre.

Vertskapet for en strålende 150-årsfeiring i Erkebispegården (f.v.): NiT-styreleder Knut Efskin, adm.dir. Berit Rian og ordfører Rita Ottervik, som sørget for at første del av kvelden i Øysteinsalen var gaven til jubilaranten fra kommunen. Foto: Erlend B. Enger / Fotograf Eidsmo

Midtpunkt har fått noen ord med de nybakte æresmedlemmene.

Stein Ole Eide:

– *Hvordan opplevdes det å motta æresmedlemskapet under den høytidelige middagen i Herresalen, med 140 stivpyntede mennesker til bords?*

– Jeg var totalt uforberedt på det, og hadde derfor heller ikke i min vildeste fantasi tenkt på noen tale. Jeg husker nesten ikke hva som kom ut av munnen min – og i hvert fall ikke hva jeg spiste til dessert etterpå. Jeg ble rett og slett helt satt ut, sier Eide, som har fått mange gode tilbakemeldinger i etterkant.

Rørende øyeblikk da Reitan og Eide ble hedret for sin innsats for næringslivet i Trondheim. Med seg fikk de hvert sitt trykk av kunstneren Knut Eirik Halvorsen, som har tatt utgangspunkt i Merkur-figuren i foreningens andre fane. Foto: Erlend B. Enger / Fotograf Eidsmo

Den tidligere kjøpmannen har trappet ned i forhold til de travleste årene, men lider neppe av fritidsproblemer. Mange verv har det blitt opp gjennom årene, og noen holdes fortsatt i hevd.

I Samkjøp, et utspring fra KØFF-systemet som Eide kjenner forlengs og baklengs, sitter han som styreleder og konsulent for innkjøp til hotell og restaurant. De har 800 medlemmer på landsbasis, og hovedkontoret i Trondheim holder 8 ansatte i arbeid.

Startet på gulvet. Det var i matsenteret i HK på Torget at Stein Ole Eide fikk smaken på kjøpmannslivet. Han var nettopp ferdig med militærtjenesten, og året var 1972. For øvrig samme år som Odd Reitan åpnet sin første butikk i Trondheim, AS Sjøkkpris.

Mens Reitan etter hvert startet sin egen velkjente kjede i 1979, var Eide store deler av sin karriere kjøpmann hos en av Colonialmajorens argeste konkurrenter – Stein Erik Hagen i Rimi-/ICA-systemet.

– Det var en utrolig lærerik tid – en brytningstid, sier Eide, og snakker om både det han har vært med på gjennom utvikling og konsolidering i handelsnæringen, og ikke minst gjennom vervene som styremedlem og styreleder i forløperen til NiT, Trondhjems Handelsstands Forening.

– Det var også spennende og forsvare Midtbyens betydning for Trondheim, samtidig som jeg var aktiv i planleggingen av City Syd.

Et evig diskusjonstema. Tidene forandrer seg, men noe blir ved det samme.

– Svært mye som foreningen var involvert i den gang, er aktuelle saker også nå, slik som bomring og parkeringsgarasje under Olav Tryggvasons gate. Forskjellen var kanskje at det den gang var krav om at noen av veiene faktisk måtte gjøres ferdig før man begynte med innkveingen, smiler Eide. Han skynder seg å legge til at selv om foreningen var imot bomring, så måtte man nesten støtte den også, fordi de visste at det ville føre med seg noe positivt på sikt:

– Vi fikk mye vei, fastslår Eide.

– I dag er det mer bredde i foreningen, med fagrådene og høyere aktivitet på de fleste områder. Vi var jo mer en ren handelsforening, men vi hadde en svært engasjert og innovativ direktør i Terje Roll Danielsen på den tiden. Jeg lærte mye av ham, forteller Eide, som er raus både med sin tid og i sin omtale av venner, kolleger og kjente gjennom et langt foretningliv.

Odd Reitan:

Da Colonialmajorens smokingjakke ble perforert med NiTs æresmedalje i sølv i den ærverdige Herresalen, var det nesten som om det var den siste brikken i puslespillet som falt på plass. Medaljen er laget ut fra glassvinduet med merkurstaven i den gamle Bajazzogården, nå Fokus Banks hovedkvarter. Gården er – i likhet med selveste Mercursenteret – eid av, gjettt hvem?

Vår egen Merkur. Å hevde at Odd Reitan er det nærmeste vi kommer merkurskikkelsen, selveste handelsguden, i Trøndelag, er ikke å ta for hardt i.

– Noen synes vi eier for mye, men det bryr jeg meg ikke så mye om, sier Colonialmajoren kontant.

Reitan, som også er største eier i SpareBank1 SMN, er opptatt av regionalt eierskap, og kanskje særlig at næringslivet i landet i stor grad bør forbli på norske hender.

– Jeg tror patriotisme er viktig for engasjementet. Engasjement og entusiasme – det er det moderne samfunnets viktigste aktivum.

Lidenskapen for kjøpmannsfaget og den brennende entusiasmen er i høyeste grad til stede i Reitangruppen som han leder til daglig.

Reitan trekker en parallell til Næringsforeningen:

– Berit (Rian, journ.anm.) betyr mye for NiT. Hun er engasjert og engasjerende. Jeg synes foreningen er blitt mer synlig, og det er bra, sier Reitan, som understreker at han i prinsippet er imot foreninger: – Det har lett for å bli jabbeklubber.

Nyhet fra Værnes!

Direkte til Gdansk

2 ukentlige avganger

Raskt, enkelt og Direkte Smart

Trondheim lufthavn Værnes
trondheimlufthavn.no

Vil ikke være seg selv nok. Men selv om han har blitt spurt om å delta i utallige styrer og foreninger, og sagt nei til omtrent like mange, følte han at han måtte bidra da han ble spurt om å ta plass i NiT-styret:

– Det går noen grenser; man må jo stille opp så man ikke blir for egoistisk.

Når Reitan først er med, skal det være ordentlig. Derfor liker han ikke at han har gått glipp av noen møter.

– Hva er hjertesakene du brenner mest for i styrearbeidet for Næringsforeningen i Trondheim?

– De store linjene. Og Midtbyen har jeg alltid hatt et stort hjerte for. Jeg synes ikke skvetting overalt er hensiktsmessig. Kanskje har man favnet litt for bredt. Men på den annen side – kanskje er det slik det må være også, undrer Colonialmajoren på Lade Gaard.

Han er stolt over æresmedlemskapet, men også litt betenkt:

– Det er litt skummelt, ting kan ha en tendens til å gå nedover etter så mye priser på kort tid.

I mai kan det bli mer heder og ære i Monaco, når Reitan sammen med verdens ypperste a-lag innen business kjemper om prisen Entrepreneur of the Year.

Meny

Det beste fra Trøndelag

"Frøya"

Kamskjell i variasjon.
Tartar tilsmakt med sildekaviar
og toppet med vaktelegg fra Trøndelag
Grillet kamskjell med søt løk og spinat
Innkokt sjøkrepskraft og lett tøffelskum

***

"Hitra"

Vill-hjort servert på tre måter
Enebærstekt hjort med rosenkålsalat og mandelpoteter
fra Oppdal Langtidskokt hjortelår servert i lag med
rotgrønnsaker og sennep Hjemmelaget hjortepølse med sprøtt
krydderbrot og gåselever Madeirasaus og sprø tyttebær

***

"Gangstad"

Lun terte med Edelblå og karamelliserte pekannøtter

***

"Nidar"

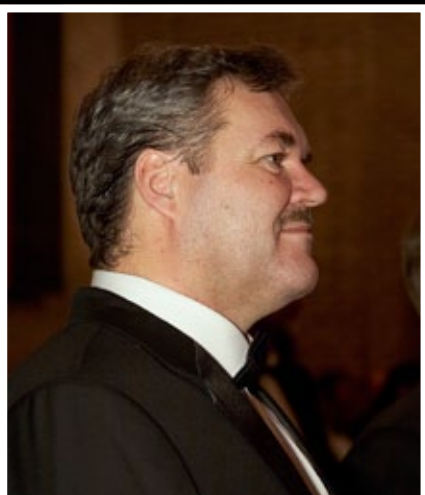
Kombinasjon av mørk sjokolade fra byens store
sjokoladefabrikk og bringebær fra Verdal

Viner:

Chablis Vieilles Vignes, Dom. George
Côtes de Rhone, Domaine les Grandes Bois Mouton
Cadet Sauternes, Baron Philippe de Rothschild
Casetto del Merlo Recioto della Valpolicella
Kaffe avec

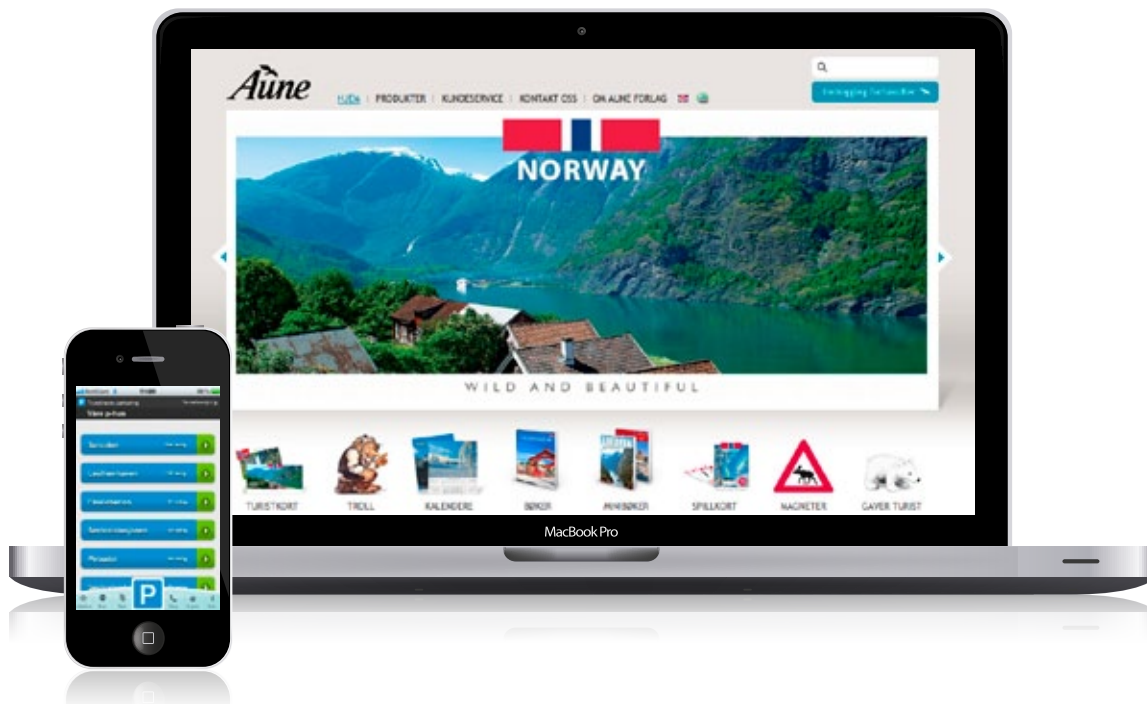

ØNSKER DU Å LYKKES PÅ NETT? VI ER NÆR DEG OG KAN HJELPE.

I 15 år har InCreo levert løsninger til bedrifter som har ambisjoner på nett. Skal du oppnå suksess må du ha en tydelig plan for webløsningen din.

InCreo har høy kompetanse innen rådgivning, webdesign, utvikling og drift. Vi hjelper deg med hele prosessen, fra planlegging til ferdig løsning! En prat med InCreo kan være vel anvendt tid. Avtal møte med oss.

Vår besøksadresse er Innherredsveien 7A på Solsiden.

Ta direkte kontakt med en av våre prosjektledere i Trondheim:

Morten Wikstrøm Tlf: 4000 4606 E-post: morten@inereo.no
Toril Aspaas Tlf: 4000 4607 E-post: toril@inereo.no

Navneskifte for NiT

Det ble "luftet" offentlig for første gang under jubileumsfesten 17. februar. En måned senere ble det vedtatt av generalforsamlingen: fra 1. august endrer foreningen navn til Næringsforeningen i Trondheimsregionen.

Tekst: Kenneth Stoltz

NiT er i dag næringsforening for nær 1.100 bedrifter og organisasjoner i Trondheim, Malvik og Melhus, samt Handelskammer for Midt-Norge, NiTs internasjonale funksjon.

Naturlig skifte. NiT har i lang tid hatt som strategi å være en aktiv pådriver for næringsutvikling i hele regionen, både gjennom Strategisk næringsplan for Trondheimsregionen (SNP) og for Næringsalliansen for Trondheimsregionen.

NiT er i samtaler med flere kommuner og næringslivsaktører utenfor Trondheim som vil knytte seg til foreningen. Derfor er tiden moden til å endre foreningens navn fra *Trondheim* til regionnavnet *Trondheimsregionen* – et viktig signal både om NiTs ambisjoner og hva som er en realitet.

Navneendringen som ble vedtatt av generalforsamlingen torsdag 19. mars er derfor en naturlig utvikling for NiT.

Endringen er også i tråd med visjon og overordnede mål, i tillegg til at det vil bety en styrking av foreningen og derigjennom av næringslivet i regionen.

Også flere av næringsforeningene i de andre norske storbyene har regionnavn, som Næringsforeningen i Stavanger-regionen, Næringsforeningen i Kristiansandsregionen og Næringsforeningen i Tromsøregionen.

Foreningens logo og kortnavn *NiT* vil ikke endres ved overgangen til nytt formelt navn. Det engelske navnet, *Mid-Norway Chamber of Commerce and Industry*, forblir uendret.

Thor Arne Falkanger (t.v.) og Nils Kristian Nakstad takket for seg under generalforsamlingen i NiT torsdag 19. mars.

Foto: Torgeir Salsnes / NiT

Takket av for lang og tro tjeneste. Tre nye fjes kom inn i NiTs organer etter generalforsamlingen. Reiselivsdirektør Line Vikrem-Rosmæl i Visit Trondheim erstattet reiselivssjef May Britt Hansen i Trøndelag reiseliv som medlem i styret.

I tillegg trådte Nils Kristian Nakstad og Thor Arne Falkanger ut av valgkomiteen, begge etter 4 år, som er maksimal funksjonstid. Tidligere har begge sittet 8 år i NiTs styre, hvorav 5 år som henholdsvis styreleder (Nakstad) og 5 år som nestleder (Falkanger). De var begge også svært aktive i forbindelse med restaureringen av Næringslivets Hus etter brannen i 2002.

To dyktige kvinner overtar plassene i valgkomiteen for de neste to årene: Marit Collin (adm. dir. Kantega) og Randi Wenche Haugen (adm. dir. Olavsfestdagene).

Trondheimsregionen best likt

I den landsomfattende undersøkelsen Omdømmebarometeret for 2011, offentliggjort i februar, ble Trondheimsregionen kåret til den mest attraktive storbyregionen å bo, jobbe og studere i – foran storbyregionene Oslo, Bergen og Stavanger med god margin. Det er innbyggerne i de andre regionene som mener dette.

Noen av hovedfunnene i undersøkelsen forteller at

- 69 prosent kan tenke seg å bo i regionen om de må flytte
- 66 prosent kan tenke seg å arbeide i regionen
- 64 prosent kan tenke seg å studere i regionen

Folk ser også på Trondheimsregionen som best på utdanning og forskning:

- 93 prosent mener at regionen er et bra sted å ta høyere utdanning
- 87 prosent er enige i at regionen har gode forskningsmiljøer

Les hele rapporten på www.trondheimsregionen.no

Nidar: Søtt og godt i 100 år

Tekst: Kenneth Stoltz

Administrerende direktør Inger Johanne Solhaug. Foto: Nidar

2. mai 1912 fødtes et nytt tilskudd til byens mange produsenter av søtsaker: Munken Chokoladefabrik A/S. Firmanavnet Munken var imidlertid allerede i bruk, så bedriften skiftet snart navn til Nidar, etter Trondheims gamle navn, Nidaros.

To tiår senere hadde fabrikken i Ulstadløkkveien på Lademoen hele 269 sorter sjokolade og annet snop i porteføljen. I mai 2002 ble den til da ultimate milepælen nådd: Orkla-eide Nidar omsatte for første gang mer enn godteri-giganten Freia, og har siden ikke sett seg tilbake.

Ved et hundreårsjubileum er det likevel naturlig å kaste et blikk i bakspeilet, derfor spør vi administrerende direktør Inger Johanne Solhaug:

– *Hvordan skal jubileet markeres?*

– Vi har valgt å bruke fredag 4. mai til bursdagsfest på det nye Clarion-hotellet i Trondheim for alle Nidars ansatte, pensjonister og venner av oss. Det blir et internt møte med tilbakeblikk på historien, underholdning og veien videre. Vi vil også prege bybildet i Trondheim med blant annet kake og smaksprøver for folk ute på byen. På kvelden blir det Nidar-revy, festmiddag, musikk og dans. I jubileumsåret benytter vi også anledningen til kulturbyggende tiltak internt og å meisle ut ny strategi for de neste årene.

– *Gratulerer også med tildelingen av tidenes første pris som Årets mat- og drikkeprodusent i mars, der både bedriftens kultur, innovasjon og produktutvikling, markedsføring, kompetanseutvikling og miljøtiltak – og ikke minst selskapets arbeid for å ivareta kakaodyrkernes rettigheter og sosiale forhold – får rosende ord. Hva betyr dette for Nidar?*

– Det er veldig inspirerende for alle våre flotte og motiverte medarbeidere at vi fikk prisen. Nidar har i mange år vært blant landets best likte bedrifter. Denne prisen er en ytterligere bekreftelse på at vi har en sterk posisjon i markedet.

– *Hvor går veien videre for Nidar?*

– Vi er optimistiske og fulle av pågangsmot. Nidar forvalter noen av de sterkeste godterimerkene i Norge, og det skal vi fortsette med. Vi har investert over 400 millioner kroner ved fabrikken i Trondheim de siste 10 årene, og er opptatt av hele tiden å forbedre oss. Det gir et godt grunnlag for å drive verdens beste godteri-fabrikk i Norge. Samtidig skal vi begeistre forbrukerne med de mest spennende og varierte godteriopplevelsene i markedet. Alt dette mener vi skal gi konkurransekraft for de neste 100 år.

– *Undertegnede trådte sine barnesko på Strindheim barne-skole, og av de mange pirrende duftene som gjorde skoleveien til en opplevelse hver morgen ble Nero favoritten. Hva er Nidar-sjefens favoritt, og hvorfor?*

– Favoritten er Troika, på grunn av den uslåelige smaken - i tre hele lag. Og så digger jeg Bergene Melk, Norges desidert beste melkesjokolade! Laget bare av naturlige råvarer, inkludert ren melk fra trønderske kyr...

Nidar AS:

Etableringsår: 1912

Ansatte: 500

Omsetning / resultat 2010: 1.218 MNOK / 258 MNOK

Fødselsår for et knippe Nidar-favoritter:

1915 Gullbrød

1917 Mokka-bønner

1920 Kremtopper

1930 Ifa

1935 Smørbukk

1936 Stratos

1938 Cuba

1939 Sfinx og Troika

1950 Nero

1957 Krembanan

1958 Crispo

1960 Knott

1965 Laban

1970 Doc

1973 Hobby

1975 Bamsemums

1988 Smash!

2002 Bocca

2003 Nidar Favoritter

2009 Bergene Melk

Deltidsstudier i organisasjon og ledelse

Ta enkeltkurs eller mastergrad ved siden av jobb

Søknadsfrist 10. juni

Informasjon om kursene finner du på

www.ntnu.no/mm og www.ntnu.no/videre

Telefon: 73 59 52 60 / 73 59 14 33

E-post: lederutdanning@adm.ntnu.no

*Ønsker du brosjyre om masterprogrammet i organisasjon og ledelse?
Send sms med navn og adresse til 2242 med kodeord <MOL>*

NTNU VIDERE

Hent ny kunnskap der den skapes

 NTNU
Det skapende universitet

Vil forvalte oljemilliarder fra Trondheim

Statens finansformue i Statens Pensjonsfond Norge og Utland bør i større grad investeres i unoterte aksjer, og denne forvaltningen bør skje utenfor Oslo, mener stadig flere.

Tekst: Kenneth Stoltz

En av Næringsforeningen i Trondheims prioriterte næringspolitiske saker på nasjonalt nivå i 2012 er å få gjennomslag for regional forvaltning av deler av statens finansformue, en tematikk som vårt Fagråd Finans har hatt fokus på over lengre tid.

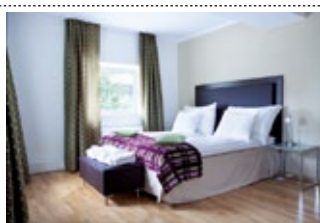
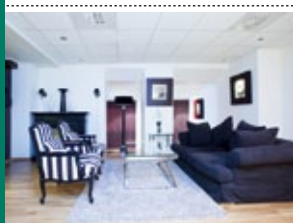
Det har gått fortgang i saken siden SpareBank 1 SMN fikk utarbeidet analysen *Økt avkastning gjennom regionale forvaltningsmiljøer* i regi av PwC høsten 2011.

Tverrpolitisk enighet. Planene kan ha rykket et steg nærmere realisering gjennom flere møter den siste tiden mellom representanter fra finansnæringen og næringslivet lokalt, og lokale/regionale og nasjonale politikere, samt representanter fra Finansdepartementet.

Både under Arbeiderpartiets og Høyres årsmøter lokalt ble det i februar/mars vedtatt resolusjoner som krever at de større universitetsbyene utenfor Oslo, som har sterke finansielle kompetansemiljøer, må gis mulighet til å bidra til å øke statens avkastning av finansformuen. Dette må gjerne skje gjennom større grad av investering i unoterte, teknologibaserte aksjer.

NiT i førersetet. NiT har nylig overtatt ansvaret for videreføringen av dette prosjektet fra SpareBank 1 SMN, og administrerende direktør Berit Rian understreker at denne saken ikke handler om distriktspolitikk, men om å sørge for bedre avkastning på nasjonens felles sparepenger ved å investere bredere, og ved å ta de beste forvaltningsmiljøene til dette formålet i bruk:

Quality Hotel Augustin ligger midt i hjertet av Trondheim sentrum, på hjørnet av Kongens gate og Prinsens gate. Hotellet har gangavstand til det meste av byens attraksjoner. Vi har 136 hyggelige hotellrom, og stor konferanseavdeling med rom for 8-140 personer. Bar og restaurant med alle rettigheter.

AUGUSTIN, TRONDHEIM
BY NORDIC CHOICE

Kongens gate 26, 7011 Trondheim | Tlf. 73 54 70 00 | www.hotel-augustin.no

**Konferanse, jubileum, kick-off,
messe, produktlansering,
firmatur i inn- og utland**

EVENTO

har det klart!

Evento Norge AS, www.evento.no, post@evento.no, 974 66 290

– Vi har flere sterke forvaltningsmiljøer i Trondheim, Bergen og Stavanger som nettopp har sin kompetanse innenfor unoterte aksjer. Vi mener det er til det beste for oss alle at Norge velger å ta regionene i bruk for å bygge forvaltningen av vår felles formue videre, og for å bygge aktive eierskapsmiljø som bidrar til økt vekst i verdiskapingen, sier Rian.

Sunnere fordeling. Børsnoterte aksjer utgjør ifølge Rian 96 prosent av dagens egenkapitalplasseringer, mens investeringsuniverset for øvrig består av 20 prosent børsnoterte og 80 prosent unoterte aksjer.

– Finansforskningen viser at vi går glipp av avkastning fordi vi ikke investerer nok i unoterte aksjer, påpeker Rian.

– *Finnes det egentlig gode argumenter i 2012 for at 99,8 prosent av vår felles finansformue skal forvaltes fra Oslo?*

– Nei, vettet er jevnere fordelt enn mange liker å tro. Norges mest anerkjente forvaltningsmiljøer sitter ikke bare i Oslo – de finner vi også i Trondheim, Bergen og Stavanger. Trondheim er venturehovedstaden – hele 20 prosent av all norsk venturekapital forvaltes fra Trondheim gjennom Investinor, Viking Venture, Pro Venture med flere. Vi har teknologimiljøene og et sterkt miljø innen forvaltning av unoterte aksjer. Bergen har blant annet Argentum og Borea, mens Stavanger har Hitecvision og Energy Ventures, forklarer Rian.

Foto: Shutterstock

Ved å legge forvaltningsmandater for unoterte aksjer til Trondheim, Bergen og Stavanger får man bygget opp enda sterkere eierskapsmiljøer regionalt, noe som igjen er viktig for å videreutvikle et lønnsomt og bærekraftig næringsliv.

– Vi bør se på aktive eierskapsmiljø som en egen industri, avslutter NiT-direktøren, som har utnevnt en styringsgruppe til å utarbeide en handlingsplan for realiseringen av målet.

DET ER ENKELT & SMART Å MØTES PÅ SCANDIC SOLSIDEN

Alt inkludert
Hos oss er møtelokale, internett og projektor inkludert. Sammen med Jamie Oliver gir Scandic Solsiden deg en energiinnspyring i form av spennende smakskombinasjoner som en del av våre morgen-, lunsj- og ettermiddagsbuffeter. Alt inkludert i våre dagpakker. Smart, ikke sant?

Scandic Solsiden Beddingen 1, tlf.: 21 61 46 00, scandichotels.no/solsiden

Scandic
SOLSIDEN

Studentbedrift utfordrer billettmonopolist

Første oppdrag: Næringsforeningens jubileumskonsert i byens nye storstue.

Studentmedarbeiderne Lisa Marie Gjertsen (t.v.) og Julie Foyen Eithun fra NTNUs Entreprenørskole hjelper gründerne Eirik Djupvik Smedsrud og Knut Hellik Kvale (t.h.) med forretningsutvikling og research. Foto: Hoopla

Tekst: Kenneth Stoltz

Når NiT samler sine medlemmer med følge til jubileumsfestivitas 5. mai, hviler et visst ansvar på en bukkett unge gründerne i et tett-pakket firemannsrom på Pirsenteret.

De har utviklet billettsystemet Hoopla, som skal se til at omsetningen av arrangementets 800 billetter til drøye tusenlappen stykket ikke går i stå, og at salget skjer enkelt og oversiktlig.

Vil ta en bit av kaka. Å bevege seg inn på giganten Billettservice sine enemerker krever en porsjon mot og galskap, eller i hvert fall tro på egne ferdigheter. Det hjelper at flere tror på den ferske bedriften med Knut Hellik Kvale og Eirik Djupvik Smedsrud i førersetet. Hør bare i korte trekk hva de har oppnådd siden forrige gang du la om til sommerdekk:

Vår 2011: Vinner HiST gründerstipend på 50.000,- og tilgang til inkubatorplass på HiST samt veiledning fra Leiv Eiriksson Nyskaping.

150 år på 150 minutter, kjente trondhjemsanger, store artister, utsøkt mat og drikke. NiTs jubileumsfest for medlemmene holdes på nyhotellet på Brattøra. Billettene kjøper du på www.hoopla.no/nit
Foto: Pasi Aalto / pasiaalto.com

Vinner Venture Cup (VC) fase 2 på arrangementet Innovator, arrangert av Partnere for Nyskaping (NTNU, SMN og NTE). Premie: 100.000,- og nasjonal finaleplass i VC.

Høst 2011: Vinner VC-finalen, får nye 100.000,- og Connect Springboard verdt ytterligere 100.000 kroner. NTNU Discovery forprosjektmidler til 100.000,- til videreutvikling av validerings-løsningen.

Mars 2012 bragte nye 350.000,- til det lille teamet som ikke tar ut lønn, men lever av brødjobber på si'. Denne gang Innovasjon Norges etablerertilskudd som lar bedriften fokusere på utvikling, utvikling og atter utvikling ut året.

Tillitsfull prøvekanin. Hoopla er grundig testet, men fortsatt i en pilotfase.

– Vi har mye å takke Næringsforeningen for, som har gitt oss tillit gjennom dette oppdraget, sier Kvale, som er påpasselig med å takke samtlige viktige bidragsyttere, hvis navn vi knapt kan liste opp av plasshensyn, men som lar seg finne både her og der i teksten.

Markedssjef Torgeir Søsnes i NiT forteller hvorfor Hoopla ble valgt til å håndtere billettsalget til jubileumskonserten:

– NiT er opptatt av å støtte studenter og nyutdannede, og vil bidra til at flest mulig blir igjen i regionen etter studiene. Siden seieren i VC har de videreutviklet konseptet, og hadde ansvaret for billettsalget til VC i år. NiT er Hooplas første kommersielle kunde, og så langt har systemet fungert meget tilfredstillende. Vi oppfatter dem som en seriøs leverandør som er tydelige både på muligheter og begrensninger i systemet, og dessuten tilpassningsdyktige i forhold til våre krav, avslutter Søsnes.

Velg en spesialist på finansiering av næringseiendom

BN Bank tilbyr rask og målrettet saksbehandling, profesjonell og erfaringsbasert rådgivning, skreddersøm og konkurranse-dyktige betingelser.

Vi inviterer gjerne til en uforpliktende prat om deres selskaps behov for finansiering av eiendom. Ta kontakt med en av våre kundekonsulenter på telefon 73 89 20 00.

I over 50 år har BN Bank vært en betydelig aktør i markedet for finansiering av næringseiendom. Les mer om våre tjenester på www.bnbank.no/bedrift

Christian Smeby, direktør for Business Banking region Midt-Nor, Fokus Bank, deler ut prisen til daglig leder Marte Tørstad og eier Annette Hoff i Kremmerhuset AS.
Foto: Kenneth Stoltz / NIT

Kremmerhuset ble Årets Handelsbedrift 2011

Prisen **Årets Handelsbedrift** 2011 ble delt ut 29. februar til en bedrift som skårer høyt på ekspansjon, innovasjon og løpende markedstilpasning, nemlig Kremmerhuset AS.

Selskapet har siden oppstarten i 1979 utviklet seg som en spennende og annerledes gavebutikk, og har nå over 50 butikker spredt over hele landet. Med hovedkontor i Trondheim vokser Kremmerhuset både i Norge og Sverige, og sysselsetter i dag ca. 170 årsverk.

Selskapet har hatt en meget positiv utvikling i omsetning og resultat de siste årene. Tallene for 2011 anslås til 236 MNOK (omsetning) / 32,5 MNOK (resultat).

Årets Handelsbedrift er et samarbeid mellom Næringsforeningen i Trondheim og Fokus Bank, som deler ut prisen for sjetten år på rad.

Juryen har bestått av Næringsforeningens Fagråd Handel, leder for Samarbeidsgruppen Midtby'n, leder for bedriftsmarked Region Midt-/Nord-Norge i Fokus Bank, og leder for Næringsforeningen.

Hjernekraftverket Trøndelag

22. mars var dagen trønderske bedrifter gjorde sine hoser grønne for trondhjemsstudentene. Nær 100 virksomheter og over 1.000 studenter ble koblet i løpet av Trøndelagsdagen 2012 på Britannia Hotel.

Foto: Gry Karin Stimo

Skal selge NiT

Næringsforeningen har opprettet en ny stilling som salgs- og markedsadministrator, og Anne Grethe Smistad tiltrådte stillingen i februar.

Smistad skal følge opp NiTs medlemsbedrifter, rekruttere nye medlemmer, stå for salg av jubileumsbok og annonser til medlemsmagasinet Midtpunkt, samt annet salgs- og markedsføringsarbeid for Næringsforeningen.

Hun har vært ansatt som prosjektmedarbeider i NiT siden januar 2010 med ansvar for Møteplassen, resepsjon og kontordrift, og fra 1. januar 2012 ble hun fast ansatt i NiT.

Hun har blant annet arbeidet i over 20 år i Securitas, sist som avdelingsleder for kontrollavdelingen med ansvar for drift og salg av tjenester. Anne Grethe kan dessuten påtreffes som beintøff (men blid) spinninginstruktør på 3T på kveldstid.

– Næringsforeningen er i sterk vekst, og har lenge hatt et ønske om å kunne yte tettere og mer direkte kontakt med både nåværende og potensielle medlemsbedrifter i Trondheimsregionen. Derfor er vi svært glade for å få Anne Grethe Smistad med på laget i den nyopprettede stillingen som salgs- og markedsadministrator, sier administrerende direktør Berit Rian.

Anne Grethe Smistad treffes på mobil 92 04 89 70 og e-post annegrethe.smistad@trondheim-chamber.no

Flere jubilanter

I disse dager går det mange kaker ut fra byens bakerier; blant de som har fødselsdag finner vi Håndverkerforeningen (165 år), RIIS (140 år) og EMGS (10 år). Vi gratulerer!

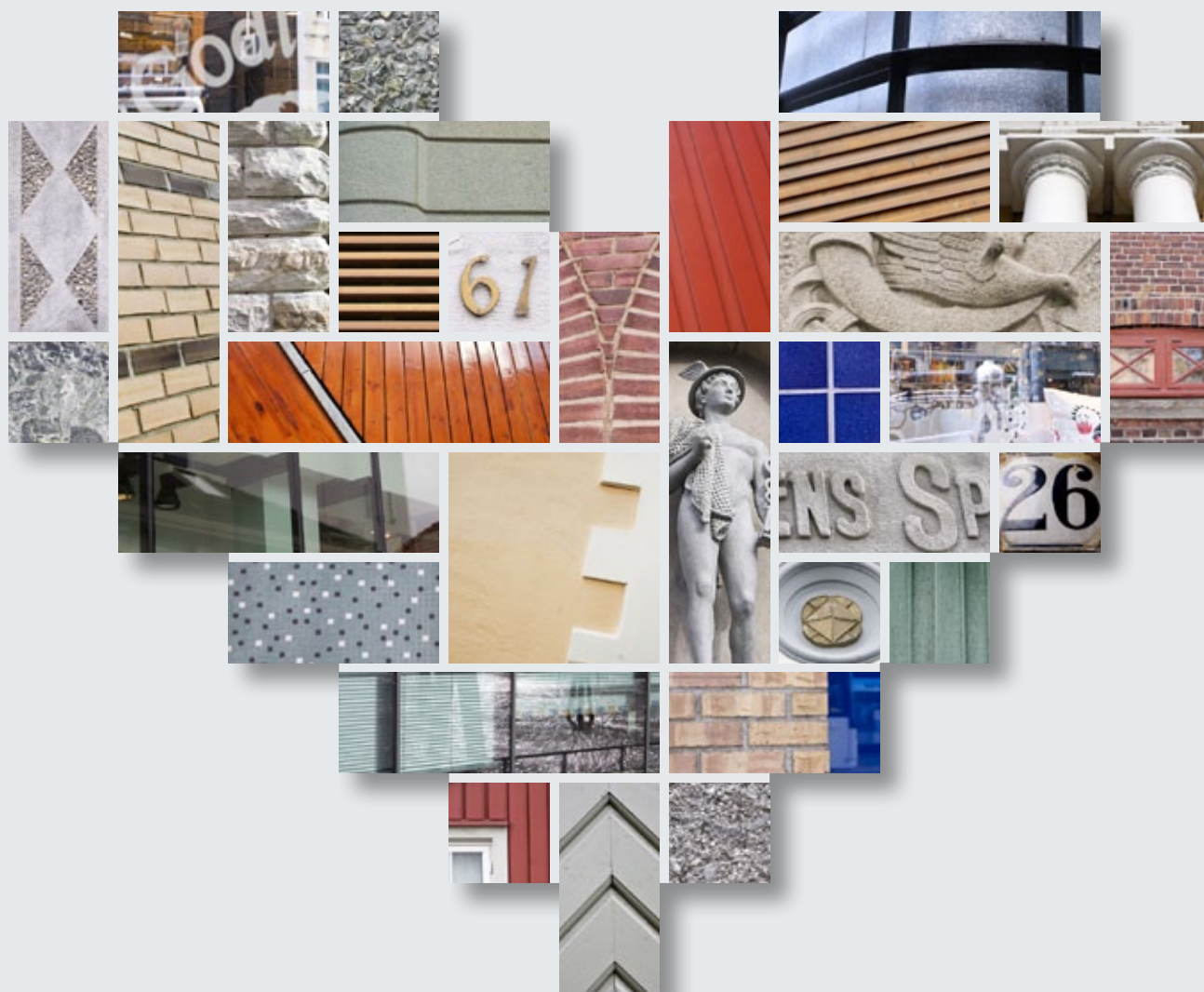
Foto: Shutterstock

Møteplassen

- 20.04.12: Fredagsforum: Kan laksen selv fortelle hvordan den har det?
- 23.04.12: Statuskonferanse for Strategisk næringsplan for Trondheimsregionen
- 24.04.12: Frokostseminar – Trade finance/Internasjonal betalingsformidling
- 24.04.12: Greier bedriften seg uten revisor? Hvilken rolle skal banken ha? Og hva med regnskapsførerens rolle?
- 25.04.12: Næringslivsfrokost: Smart bygging?
- 27.04.12: Førpremiere i Trondheims nye storstue: MARVIN, HAIR OG KULTURHUS XXL
- 27.04.12: Fredagsforum: Mobil sikkerhet, har din bedrift strategier for å beskytte 'håndholdt' informasjon?
- 04.05.12: Fredagsforum: Trenger du støtte til en miljøvennlig transportløsning?
- 05.05.12: Jubileumskonsert med middag for NiTs medlemmer med følge
- 16.05.12: Næringslivsfrokost: Tverrfaglig skaperkraft – muligheter for næringslivet
- 06.06.12: NiTs sommerfest
- 10.06.12: Studietur til Brussel, 10.-12. juni (påmeldingsfrist 20. april)

Vi jobber for et levende Trondheim sentrum. Hver dag.

Alle vi **22 ansatte** i E. C. Dahls Eiendom AS jobber for byen i vårt hjerte hver eneste dag. Med **156 butikker**, **242 kontolokaler** og **125 hybler og leiligheter** er vi med på å prege livet i Trondheim sentrum. Hele **8300 mennesker** arbeider faktisk i våre lokaler. Det gir oss et ansvar for å ta godt vare på husene og menneskene, idag og i fremtiden. Det ansvaret tar vi på oss med både stolthet og glede. www.ecde.no

E.C.DAHL'S EIENDOM

med hele hjertet

Annerledesturisme på to hjul

Bypatriot Knut Nilsen Fosland vil vise Trondheim på sitt vakreste: fra sykkelsetet.

Tekst: Kenneth Stoltz

Blant de siste tilskuddene i NiTs medlemsregister finner vi nyskapningen Sykkelguide.com. Skjønt, helt ny er ikke den lille bedriften, hvis forretningsidé er å fortelle om Trondheims historie på en folkelig måte, i lag med andre syklende.

Tanken er å stimulere både kropp og intellekt til den som ønsker en annenledes opplevelse – gjerne etter at den obligatoriske rundturen i Domen er krysset av på to do-lista. Ideen oppsto hos gründeren under et besøk i Berlin, og ble godt tatt imot av et par hundre deltagere i jomfrusesongen 2011.

Turene koster rundt 200 kroner og finnes fra én til tre-timers utgaver, samt selvkomponerte ut fra interesser. Turistene vil gjerne høre om både levekår, økonomi og samfunnsliv i Norge når de legger i vei.

Fosland rører to nyheter på sykkelmenyen når sesongen trøs i gang over påske: både på Røros og Oppdal tilbys guidete turer, og flere hoteller gjør tilbudet tilgjengelig for sine gjester.

– *Må man være i god fysisk form for å delta på de lengste turene?*

– På de lengste og litt krevende turene finnes det rettetmuligheter. El-sykel og tandem kan også være til hjelp om man trenger litt muskelassistanse, beroliger Fosland.

Er Sykkelguide.com hobby eller levebrød?

– Inntektene går først og fremst til guidene, gjerne ungdom i sommersesongen. Overskuddet bruker vi stort sett til å ekspandere. Sykkelguide.com er godt for kropp og sinn, bærekraftig og tidsriktig, reklamerer Knut Nilsen Fosland.

Sykkelguidene som viser frem byens attraksjoner kan selv bli en attraksjon for byen.

Besøkende fra USA, Tyskland, Danmark og Norge var de ivrigste til å kombinere historie- og sykkelstur i fjor.

Foto: Sykkelguide.com

Reiselivsnæring i vekst

Med sine 14.000 arbeidsplasser og verdiskapning for 14 milliarder kroner er reiselivet en betydelig næring i Trøndelag.

Tekst: Kenneth Stoltz

Det er ikke bare storstua Trondheim, men også resten av det mangfoldige trønderske "hus" som opplever en økende interesse blant turister fra fjern og nær.

Nær 1 million sommergjester. Tall fra Trøndelag Reiseliv viser en samlet sommertrafikk på over 700.000 nordmenn til Trøndelagsfylkene i perioden juni til august i 2011.

Besøk fra utlandet telte nær 263.000 i samme periode, fordelt på 186.158 i Sør-Trøndelag og 76.642 i nordfylket, og det er særlig svenskene som tar turen over kjølen i stadig større antall.

De direkte og indirekte virkningene av reiselivet i Trøndelagsfylkene antas å utgjøre om lag 14 milliarder kroner i dag – en økning på ti prosent siden 2008.

Størst omsetning er knyttet til transportnæringen, hotell og restaurant, varehandel, og ikke minst opplevelser, attraksjoner og underholdning.

Team Trøndelag. Over 1.000 studenter fikk vite mer om karrieremuligheter innen reiselivsnæringen da Visit Trondheim og Trøndelag Reiseliv stilte på stand under Trøndelagsdagen. F.v. Tonje Kyllø, Karin Fuglem og reiselivssjef May Britt Hansen i Trøndelag Reiseliv. Foto: Kenneth Stoltz / NiT

Trondheim er regionens største turistmagnet, men stadig flere oppdager mangfoldet som landsdelen kan by på. Foto: Marius Rua / Trøndelag Reiseliv

Tar markedsandeler. Norge som ferieland kaprer markedsandeler fra både europeiske ferierende og gjester fra resten av verden. Den totale andelen er imidlertid beskjeden, med knappe 1 prosent av det europeiske markedet og under en halv prosent av det globale reiselivsmarkedet, målt i antall besøk.

Det er særlig naturen og naturbaserte opplevelser som er en magnet på utlendingene, mens norske gjester i stor grad også ønsker å oppleve regionens historie og kultur – gjerne via de fire "fyrtårnene" Røros med sin verdensarvstatus, historiske Trøndelag med vekt på Olavsarven, kysten og kystkulturen, og naturligvis Trondheim.

Vil du bli bedre kjent med hva regionen har å by på av opplevelser, attraksjoner, mat og drikke, er det lurt å starte med et besøk på Trøndelag Reiselivs nye nettsider www.trondelag.com

For en oversikt over Trondheim bys kjente og ukjente perler, klikk innom www.visit-trondheim.com

Styret tar
VIKTIGE VALG
som skal være til det beste for beboerne
- valg av erfaren og solid forretningsfører er det viktigste valget

TOBB - ledende aktør med bred kompetanse innen boligforvaltning.
Vi utfører forvaltningstjenester for borettslag, sameier og andre boligselskap.
Fordelsprogram med gode tilbud!

- Regnskap / Budsjett / Lønn / Forsikring / Rådgiving
- Juridisk rådgiving
- Finansiering - individuell nedbetaling av fellesgjeld
- Innkreving av felleskostnader og andre krav/inkasso
- Splitt av felleskostnader (renter, avdrag og driftdel)
- Fakturaadministrasjon og betalingsformidling / Sekretærtjenester
- Nøkkeladministrasjon
- Daglig drift
- Styre-portal
- Administrasjon av parkeringsplasser
- Avregning av individuelt forbruk
- Dokumenter - forvaltning/arkiv
- Vedlikeholdsplanlegging og rehabilitering
- HMS-portal
- Tekniske tjenester
- Vaktmestertjenester
- Fordelsprogram

Kontakt oss i dag for mer info:

Berit N. Lerfald
474 63 706 - ble@tobb.no

Jomar S. Jenssen
930 35 494 - jsj@tobb.no

Følg oss på Facebook!
www.facebook.com/TOBBInfo

TRONDHEIM OG OMEGN BOLIGBYGGELAG, PB 2424 - Sluppen, 7005 Trondheim
Besøksadresse: Krambugata 1, 7011 Trondheim • Tlf.: 73 83 15 00, e-post: medlem@tobb.no • www.tobb.no

Ingen høydeskrekk

Det er bedre å bygge høyt og smalt enn halvhøyt og bredt, mener Aps gruppeleder Geir Waage.

Tekst: Øystein Lie og Kenneth Stoltz Foto: Øystein Lie

Han snakker om husene i Trondheim. Innenfor elva som kroker seg rundt midtbyen, er det ikke bra å bygge mer enn fire etasjer høyt. Regelen er ikke hellig, for nå og da dukker det opp et og annet – om ikke akkurat høyhus, så i hvert fall høyere bygninger. Noen ganger på seks etasjer, en sjelden gang sju, åtte.

Sånt liker Aps sjef i Trondheim.

Ikke det at han er besatt av å skue oppover mot himmelen, som akkurat denne dagen har bestemt seg for at det skal være vinter noen dager til.

Geir Waage er 35 år ung, men ingen novise i politikken. Han har gått gradene gjennom AUF, var for første gang i bystyret alt i 1999, og i fjor høst ble han altså gruppeleder for selveste Det Norske Arbeiderparti.

Waage bor like ved Lerkendal stadion, er dedikert RBK-supporter og har kun vært borte fra Trondheim i et par år. Oppvokst på Angelltrøa og knall lokal.

Ap-toppen brenner for byen sin, men han begynner å bli stresset.

Helikopterhus. Trondheim lider av voksesmerter. Byen slutter ikke å ese ut i 2030, så det gjelder å tenke lurt og langt. Det blir trangere, mindre luft mellom folk og muligens flere nabokrangler. Kanskje lærer vi mer av hverandre jo nærmere vi kommer hverandre også. Waage nevner Lerkendal-området, Tempe og der omkring, hvor han bor.

– Det er som om noen har fløyet over et jorde med helikopter og droppet små hus her og der; det må være rom for å tette til, til og med bygge i høyden. Ifølge SSB blir det høyst trolig 52 000 flere i byen i 2030 enn i dag. Vi trenger 25 000 nye boliger, sier Waage, og nevner at det ikke bare er snakk om nye hus. Når flere kommer til, dør også flere og vi trenger flere kirkegårder. De som strømmer til må også ha noe å gjøre, de må ha en jobb, barn behøver barnehager, skoler, fritidstilbud, kultur. For ikke å glemme sykehjem, nye bedrifter – det har lett for å balle på seg.

Og det er her Waage kommer til poenget, formulert i én setning: – Vi trenger å bygge mer arealeffektivt.

“ – Fotball og politikk er to sider av samme sak. Begge handler om kommunikasjon, gi tydelige beskjeder om hva en vil.”

– Ap har programfestet at partiet skal jobbe for å få regulert mer areal både til næring og boliger. Hvordan skal disse ambisiøse målene oppfylles?

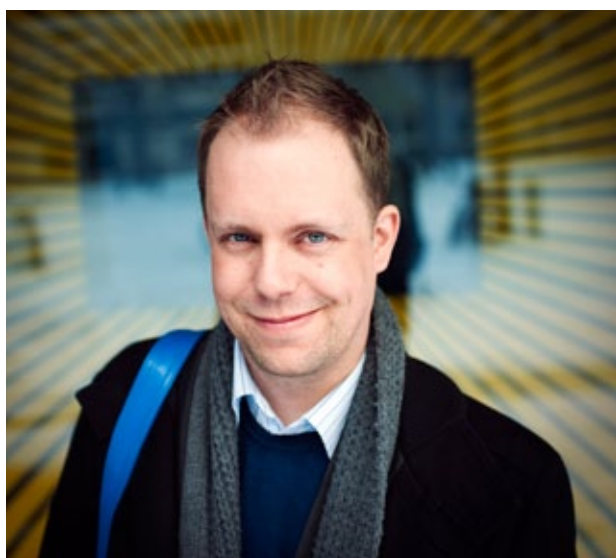
– Det er jeg og Arbeiderpartiet som har tatt initiativet til den rulleringen av kommuneplanens arealdel som nå pågår. Arealplanen er det viktigste verktøyet vi har til dette. Etter mitt skjønn må det skje på to måter – gjennom fortetting og gjennom omregulering av LNF-områder (Landbruks-, natur- og friluftsområder, red. anm.) til bolig og næring. Jeg er veldig på linje med Aps boligutvalg som nylig la fram sin innstilling hvor de sier at hensynet til økt boligbygging må vektes tyngre ved konflikt med andre interesser, sier Waage.

Lover mer næringsareal. Den erfarne politikeren snakker fortsatt om byfortetting i alle himmelretninger; på Tiller, Lade, Ranheim, Sluppen, Tempe, Sluppen – over det hele.

Men det finnes prinsipper, en linje å trekke, forresten to linjer å trekke.

En rød og en grønn.

– Vi må sørge for luft og muligheter. Marka er unik, den er viktig å beskytte. Så må vi altså lage en grønn strek rundt landbruksområder, for eksempel på Byneset, sier Waage, og skynder seg å legge til:

Ingen langtidsplanlegger. – En dag er det slutt, og jeg er ingen politiker lenger. Sånn er det å være folkevalgt. Dagen jeg er ferdig i politikken vil jeg gjerne jobbe i næringslivet, kanskje se eiendomsbransjen fra dens side, sier Waage.

– Det virker som om noen lider av høydeskrekk. Jeg mener det er bedre å bygge høyt og smalt enn bastardløsningen halvhøyt og bredt, fortsetter han.

– Næringsforeningen ønsker at to tusen dekar frigis til næringsvirksomhet når arealplanen skal revideres i bystyret i år, hvordan stiller Ap seg til det?

– Vi er helt enige i at vi trenger mer næringsareal for å vokse, både som by og som region, og vi kommer til å legge inn mer areal til næring. Vi har imidlertid ikke tallfestet det på samme måte som NiT. Vi må også klare å se det i sammenheng med nabokommunene våre. Eksempelvis vil det å få på plass ny fylkesvei 704 til Klæbu åpne opp for å ta i bruk flere tusen dekar næringsareal på Tulluan i Klæbu, fremholder Waage.

Kollektiv eller parkeringsplasser. Geir gomler pizza med et intens blikk, og forteller at samarbeidet mellom Næringsforeningen og politikerne i byen er veldig bra.

– Jeg føler vi har en god dialog med Næringsforeningen på mange områder, og som parti har vi jevnlig møter med både ledelsen og forskjellige fagråd. Eksempler på saker er oppfølgingen av Strategisk Næringsplan, Interkommunal arealplan (IKAP), Miljøpakken og utviklingen i Midtbyen. Det er ikke alltid vi er enige i ett og alt, men det er viktig for oss som parti å få innspill på næringslivets ønsker og behov gjennom jevnlig møter.

– Hvilke områder oppfatter du at Ap og NiT står på ulik side næringspolitisk?

– Det som har skilt seg klart ut, er forholdet til restriktive tiltak for privatbil versus kollektivsatsing – særlig rundt midtbyen. Vi er av den klare oppfatning at veiene inn og ut av sentrum vil korke seg hvis vi ikke legger til rette for at flere reiser med buss. Derfor har det også vært uenighet mellom oss i forhold til kollektivfeltene og deler av parkeringspolitikken.

– Lerkendal-erklæringen fastslår at det skal stimuleres til miljørettet næringsutvikling. Har du eksempler på konkrete tiltak som er gjennomført eller underveis?

– Det handler om at vi som kommune skal samarbeide med det innovative forskningsmiljøet og teknologibedriftene vi har i Trondheim. Det kanskje beste eksempelet vi har i dag, er Smart City, som er et samarbeid mellom kommunen, Siemens og Bellona om å finne nye energiløsninger. Green Highway-prosjektet er et annet godt eksempel. Her har Trondheim deltatt for å få opp lade-stasjoner som gjør det mulig å kjøre el-bil hele veien fra Trondheim til Sundsvall. Vi stiller også klare miljøkrav når Trondheim kommune er byggherre. Byutviklingsmessig har jeg sterk tro på å utvikle aksene mellom Gløshaugen og Sluppen som samlingssted for nye, spennende teknologibedrifter, sier Waage.

Filmsluker. Geir Waage er glad i film. Han liker særlig dokumentaren *The Yes Men* fra 2003. Den handler om to menn som utgir seg for å være fra Verdens helseorganisasjon, og som selger all slags mulige vanvittige ideer til næringslivet. Et must for Midtpunkts lesere!

Reiste hver vei. Innimellom penser praten over på årene i Oslo, at de langt på vei ikke en gang var av fri vilje. Han forteller at AUF var splittet i hvem de skulle ha som generalsekretær, og at de endte med et kompromiss og at kompromisset var han. Og det virker å være en lov i Arbeiderpartiet at hvis partiet trenger deg, så er det så som så med egen vilje.

– Samboeren og jeg hadde reist sammen og pakket i samme koffert, men jeg måtte skaffe meg en ny koffert å pakke i, sier han.

Så sto han der og sa hadet til samboeren, og de reiste hver sin vei. Men avstand kan av og til virke som en strikk, tiltrekningen øker med spennet, og nå er Geir gift med sin Hanne Moe Bjørnset, som selvsagt også er Arbeiderpartipolitiker, for tiden leder av Kultur, velferds- og miljøkomiteen i Sør-Trøndelag fylkeskommune.

Vi forlater privaten og penser tilbake til næringspolitikken før intervjuet sporer av.

– *Hvordan jobber Ap lokalt med å fremme de nasjonale sakene som Næringsforeningen har høyt oppe på agendaen, for eksempel regional forvaltning av statens finansformue og regionale såkornfond?*

– Dette er saker vi også har jobbet mye med den siste tiden. Senest helgen før påske vedtok et enstemmig årsmøte i Sør-Trøndelag Arbeiderparti en uttalelse jeg hadde skrevet om regional forvaltning, som har samme konklusjon som NiT har kommet frem til – nemlig at vi har en unik mulighet til å bruke Statens pensjonsfond innland for å skape både lokal vekst og samtidig øke avkastningen i fondet. Vi jobber nå målrettet opp mot Stortinggruppen og regjeringen med disse sakene, sier han.

Hersens havna. Vi må jo snakke om havna, den doriske knuten. I forrige nummer av Midtpunkt sa Venstres Jon Gunnes at Ap sammen med SV hindrer utviklingen på Brattøra og Nyhavna.

– Det stemmer ikke, og før dette intervjuet snakket jeg med Jon om saken. Han innrømmet at han kanskje var for ensidig i sin uttalelse. For å gjøre det helt klart; vi må transformere havna. Men mye har låst seg.

– *Hvorfor?*

– Diskusjonen om logistikk-knutepunkt startet i feil ende. Det er blitt snakket om lokalisering fremfor konsept – hva vi skal med tomta. Jeg mener det er bedre å finne ut hvilken løsning som skal på plass, og så får lokaliseringen komme som et resultat av det, sier han.

Waage mener det begynner å haste. I løpet av ti-femten år bør byen ha et nytt logistikk-knutepunkt. Det er store områder det er snakk om. Brattøra med jernbanen er nesten like stor som midtbyen innenfor sløyfa, mener han å huske, og det stemmer sikkert.

– I dag er det mye lagervirksomhet på Nyhavna, som ikke er avhengig av å ha en havn i nærheten. Vi er for at mesteparten av området blir brukt til næringsvirksomhet, og at det også åpnes for boligbygging. Vi vil ikke at området skal være avfolket etter klokken fire. Vi vil ikke ha en død bydel, sier Waage.

– *Men hva med havna, hvor bør den ligge?*

– Den bør ligge i nærheten og ikke langt unna en godsterminal. Hell er et godt alternativ, og mest sannsynlig, mener Ap-toppen.

– *Jernbaneverket, næringslivet, miljøorganisasjoner og flere partier anbefaler at det nå gjennomføres en konseptutredning med*

“ – Da jeg bodde i Oslo tok beslutningene veldig lang tid i forhold til i Trondheim.”

Streng, men konsekvent. Skjenkepolitikken er strammet inn i Trondheim under Aps styre.

utgangspunkt i delt logistikk-knutepunkt sør for byen. Det er med andre ikke mange som ønsker Hell-alternativet som Ap foretrekker. Hvordan skal saken løses?

– Et nytt logistikk-knutepunkt skal kunne stå seg i 50-100 år. Det skal med andre ord ikke bare dekke behovet de neste årene. Samtidig er det viktig at vi kommer videre med saken, både fordi vi trenger mer plass til godset, og har behov for å frigjøre Brattøra til byutvikling. Utfordringen med konsekvensutredningen fra Jernbaneverket er imidlertid at den for ensidig vektlegger jernbanens behov – ikke regionens. Vi mener derfor det er behov for en ny, mer helhetlig konsekvensutredning på tvers av sektorinteressene.

– Er det et annet havne-alternativ dere også kan støtte?

– Det kan tenke seg, men et viktig prinsipp som må ligge til grunn er at vi klarer å samlokalisere de ulike transportformene i et felles logistikk-knutepunkt. En betydelig andel av framtidig gods til regionen må i framtiden komme fra sjø. Vei og jernbane vil ikke klare å ta av for den kraftige veksten vi forventer i framtiden.

Skjenkestopp. I dag drikker Ap-politikeren Farris. Waage unnskylder seg, sier at han er sulten og at hodet er litt i ørska etter å ha vært igjennom en bryllupshelg, ikke hans egen riktignok, men at det gikk for seg – et ikke helt ukjent fenomen på byens vannhull. Mange mener Trondheim likevel har en altfor striks skjenkepolitikk sammenlignet med andre storbyer i landet. Det er steder i Norge hvor man med hell har innført et prikkssystem, men i Trondheim er det rødt kort tvert et utested skulle være uheldig å ha en gjest med litt for mye innabords.

– Det er tverrpolitisk enighet i Trondheim om at det skal være lett å få skjenkebevilling, men også lett å miste. Derfor er det viktig at utelivsbransjen er sitt ansvar bevisst, noe jeg føler de aller fleste aktørene er. Dessverre har det vært en del eksempler på overstadig skjenking som det har blitt slått ned på. Vi kommer til å stå på skjenkestopp klokken to. Siden skjenkestopp ble endret i 2008, har volden på natta i helgene blitt halvert i Trondheim.

– Enkelte mener at det ikke nødvendigvis er en sammenheng mellom tidligere skjenkestopp og redusert vold på byen?

– Jeg er godt kjent med at utelivsbransjen selv ikke er enige i tallene, men Arbeiderpartiet legger mest vekt på rapporteringen fra politiet, konstaterer gruppelederen.

Ute har sølepyttene begynt å slå seg sammen til stadig større dammer. Det går unektelig mot vår, og Geir Waage setter av sted til et nytt møte i byen partiet hans har sittet i førersetet for de siste ni årene.

Form følger miljø for Norges første energipositive kontorbygg

Byggets skråkant er utformet for å fange solenergi og gir en lav fasade mot byen.

Optimal utnyttelse av sol og annen fornybar energi i tillegg til et ekstremt lavt energiforbruk skal gi Norges første kontorbygg som produserer mer energi enn det forbruker. Byggets utforming er spesielt tilrettelagt naturforholdene på Brattørkaia i Trondheim.

Powerhouse har som mål å lage det første kontorbygget i Norge som produserer mer energi enn det bruker. Resultatet er et helt nytt arkitektonisk uttrykk i de første skissene til det som blir verdens nordligste plusshus. Bygg står for 40 prosent av verdens energiforbruk. Plusshus er derfor en viktig del av løsningen på klimaproblemet.

– Dette er en kompleks og utfordrende oppgave som krever helhetlig tilnærming og tenking. Vi har utformet et særpreget bygg formet av sine omgivelser. Arkitektur og estetisk uttrykk er styrt av sol som energikilde og mantraet «form follows environment», sier partner og direktør i Snøhetta Kjetil Trædal Thorsen.

Sammen med Entra Eiendom, aluminiumselskapet Hydro, entreprenøren Skanska og miljøorganisasjonen Zero, har arkitektkontoret Snøhetta jobbet frem konseptet Powerhouse One. Bygget er planlagt på et område Entra Eiendom, Koteng Holding og Utstillingsplassen Eiendom utvikler.

– Gjennom utviklingen av prosjektet har vi vist at det er realistisk og oppnåelig å få til et plusshus i teknologibyen Trondheim. Fremover vil vi jobbe for å finne motiverte og miljøbevisste kunder som vil bli leietakere i dette banebrytende prosjektet, sier administrerende direktør Kyrre Olaf Johansen i Entra Eiendom.

Fornybar energi. Solceller, varmevekslere og varmepumper skal bidra til å produsere elektrisitet og varme til bygget. Sjøvann bidrar både til oppvarming og kjøling. Det sydvendte skråtaket gir optimale forhold for solcellebasert energiproduksjon. Solcellenes og vinduenes plassering i fasaden er utformet etter himmelretning og solinnstråling for å sikre brukeren gode dagslysforhold med minimalt forbruk av energi.

De tekniske løsningene i bygget sikrer lavt energibehov uten at dette går på bekostning av inneklime. Følere og sensorer sikrer god belysning og inneklime uten unødig sløsing med energi, og bygget vil også utnytte naturlig ventilasjon.

Energieffektivt. I tillegg til energiproduksjon i bygningen er det avgjørende at bygget er så energieffektivt som mulig. Gode tekniske systemer sørger for at det kreves minimalt med energi for å varme opp og drive bygget.

Bygget er planlagt til rundt 16 000 kvadratmeter, 4 til 12 etasjer, med plass til ca. 750 arbeidsplasser. Det er planlagt omfattende oppgradering av kaifront og kafeer, kultur- og butikkvirksomhet på gateplan. Planlagt byggestart er i 2013. Arbeidet med å tiltrekke leietakere til bygget er nå i full gang.

Les mer på powerhouse.no

Per Hangerhagen, IKEA Leangen

I fjor la 734 millioner kunder igjen om lag 200 milliarder kroner i kasseapparatene i ett av den svenske møbelgigantens 332 varehus i 38 land verden over. På Leangen er det bynesing Per Hangerhagen som styrer den trønderske avdelingen av Ingvar Kamprads imperium.

– 29.8 er det 10 år siden IKEA åpnet varehuset på Leangen, med nesten 11.000 mennesker på åpningsdagen. Beskriv de siste ti årene for IKEA.

– IKEA på Leangen har vært et stort eventyr for både ansatte og kunder. Man var lenge i tvil om Trondheimsmarkedet var stort nok for et fullskala varehus. Det var bygd for en omsetning i volum på 45.000 kubikk, som ble nådd allerede i første driftsår. Siden har vi utvidet til totalt 33.500 m², og parkeringskjeller med plass til 500 biler ekstra. Dette gjør at vi fremstår som et nytt og oppdatert varehus også i 2012.

– *IKEA er en strømlinjeformet og profesjonell, global aktør. Er det likevel noe som skiller seg ut ved den trønderske avdelingen i forhold til de andre 331 varehusene i verden?*

– Selv om IKEA er veldig likt rundt omkring i verden, er det også en del løsninger som er spesielle for IKEA Leangen. Vi er pilotvarehus for et global capacity project. Mange steder er det utfordrende med tanke på store nok tomter, dette prosjektet gir nye muligheter innenfor et mindre fotavtrykk. Vi har implementert transportbånd

Populær på stand. IKEA-sjefen fikk besøk av mange studenter under rekrutteringsarrangementet Trøndelagsdagen 2012 på Britannia Hotel. Foto: Kenneth Stoltz / NiT

rundt i varehuset, bygd en lagersilo med kapasitet for 4.500 paller og i tillegg et betjent lager over vårt selvbetjente lager. Ingen varehus i verden har de samme logistikk-løsningene under ett og samme tak som vi har på Leangen. Det synes jeg er en teknologihovedstad verdig, og har bidratt til at Trondheim er satt på kartet i IKEA-verdenen som mange i konsernet kommer for å studere.

– *På hvilken måte vil du som sjef sette ditt preg på bedriften fremover?*

– IKEA er jo veldig verdibasert som handelsbedrift, og det er noe som jeg ønsker å videreføre. Det kunden skal merke endring på er økt kvalitet i alle ledd og vennlige/kunnskapsrike medarbeidere når de trenger det. Vi må vise at lavpris og kvalitet går hånd i hånd. Vi har utrolig mange dyktige medarbeidere på varehuset og jeg ønsker å legge til rette for utvikling av både mennesker og business. Det skal være gøy i drive butikk!

– *Etter en lang arbeidsdag er det vel sånn at også IKEA-sjefen tar seg en hvil i sin egen "sofa fra IKEA"?*

– Det stemmer, jeg har en klar sofafavoritt, IKEA Stockholm i skinn. Fantastisk god å slappe av i, samt et fint design.

IKEA Leangen

Etableringsår: 2002

Antall ansatte: 420 fra 36 forskjellige nasjoner

Omsetning/resultat: IKEA opplyser ikke om omsetning for det enkelte varehus

Per Hangerhagen

Befalsutdanning fra Hæren

Sykepleierutdanning fra HiST

Har tidligere arbeidet i Vesta forsikring og Pfizer, og siden 2006 som salgssjef/assisterende varehussjef IKEA.

F

VI LEVERER EFFEKTIVISERENDE PROGRAMVARELØSNINGER SOM BIDRAR TIL ØKT LØNNSOMHET.

amesto®
Solutions

VISMA
Platinum Certified
Partner

- 100 % LØSNINGSORIENTERT
- NORDENS STØRSTE VISMA FORHANDLER
- PROGRAMVARE INNEN ERP, HR, BI OG CRM
- DYKTIGE KONSULENTER

www.amestosolutions.no/trondheim

Klage på ligningsvedtak – ny og uavhengig prøving av klagen?

Det er sentralt for den enkelte borgers rettssikkerhet at en forvaltningsklage blir gjenstand for en ny og uavhengig prøving av et annet organ enn det organ som opprinnelig fattet vedtaket.

Vanligvis i forvaltningen, hvor det opprinnelige vedtaket ikke blir omgjort etter klage, oversendes klagen til et uavhengig klageorgan for avgjørelse.

Forligningsvedtaker ordningen en annen, men Skattedirektoratet har nå besluttet endringer.

Når skatteyder tidligere klaget på et ligningsvedtak, og vedtaket ble opprettholdt, utformet skattekontoret selv *utkast til vedtak* for skatteklagenemnda. Det var akseptert at saksbehandler i første instans også skrev utkastet til vedtaket til klageorganet.

Denne praksisen ivaretar ikke hensynet til en uavhengig prøving av et ligningsvedtak.

Nytt saksforløp ved klage til skatteklagenemnda. Skattedirektoratet har derfor innført to tiltak for å sikre en mer uavhengig saksbehandling i klage på ligningsvedtak.

For det første uttaler Skattedirektoratet at saken ved klage skal settes til ny saksbehandler.

For det andre skal den nye saksbehandleren nå kun skrive innstilling til vedtak for skatteklagenemnda, og ikke lenger utkast til selve klagevedtaket.

Endringen begrunnes med behov for tydeliggjøring av skatteklagenemndas selvstendige rolle og uavhengighet til skattekontoret. Innebærer tiltaket om en annen saksbehandler hos vedtaksorganet en styrking av uavhengigheten? Og hva er egentlig forskjellen på et *utkast til vedtak* og den nye ordningen *innstilling til vedtak*? En innstilling kan i sin form også innebære et utkast til vedtak.

Endringene i rutinene for klagebehandlingen er et skritt i riktig retning, men er etter min mening kun en endring av begrepsbruk. For å sikre nemndas selvstendige prøving, burde staten ha opprettet et eget sekretariat som utredet klagen for skatteklagenemnda.

Med dagens ordning er det derfor fortsatt særdeles viktig at det redegjøres godt for klagen for at skatteyder skal oppnå et riktig resultat.

Vogt & Wiig har lang erfaring med bistand i slike saker og bistår gjerne innenfor spørsmål om skatt, herunder bistand med skatteklager.

Nina Eriksson er advokatfullmektig hos Vogt & Wiig, og er tilknyttet faggruppen skatte-/avgiftsrett.

med miljøfokus fra idé...

...til virkelighet

Vi ønsker å representere en humanistisk miljøprofil ved å kombinere gammel og ny kunnskap til utvikling av omgivelser som befinner seg i grenselandet mellom det rasjonelle og det poetiske.

Et konsept, en idé, danner utgangspunkt i alle våre prosjekter og utvikles i nært samarbeid med våre oppdragsgivere. Dette krever interesse, innlevelse, kunnskap, forståelse og kreativitet fra alle involverte.

Brattørkaja 15 A-B, Trondheim
Passivhus kontorbygg

Voss Kulturhus
Forbildeprosjekt Enova

Miljøbyen Granås, Trondheim
Passivhus

foto: Dag Aagren

Ørland Kultursenter, Brekstad

SpareBank 1 SMN

– en totalleverandør for din bedrift

SpareBank 1 SMN tilbyr et komplett produktspekter innen bank- og finansielle tjenester. Gjennom våre datterselskap tilbyr vi tjenester som leasing, regnskapsføring og kjøp, salg og leie av næringslokaler. Løsninger tilpasses din bedrifts behov. Vår brede kompetanse innen ulike bransjer gjør oss til en solid samarbeidspartner.

Kontakt oss på 07303 eller på smn.no

Urolige tider for et internasjonalt næringsliv

Norsk og midtnorsk næringsliv er mer internasjonalt enn noen gang. Globaliseringen byr på mange muligheter, men også en rekke utfordringer. Internasjonal aktivitet er ofte forbundet med økt risiko.

Nye kunder eller leverandører i utlandet, usikre markedsforhold og en inntjening påvirket av svingende valutakurser generelt og i det siste en meget sterk norsk krone. Dette er tema som mange midtnorske bedrifter må forholde seg til i tillegg til alle de andre utfordringene man står overfor i en tøff hverdag med internasjonal konkurranse.

Mye tyder på at det ikke blir enklere å konkurrere internasjonalt, og at risikoen vil øke i tiden fremover. Med et langt høyere lønns- og kostnadsnivå enn hos våre handelspartnere svekkes konkurranseevnen. I tillegg til dette gir en sterk norsk krone en dobbelt negativ effekt for eksportrettet næringsliv. Et Europa i krise vil påvirke etterspørselen negativt for de bedriftene som har sitt marked der. Motpartsrisikoen for de som handler med utlandet har økt og vil fortsette å øke med en utfordrende internasjonal økonomi og et paralysert bankvesen i Europa og store deler av verden forøvrig.

Omstilling og tilpasning for å møte en enda tøffere konkurransehverdag må bedriftene selv sørge for, men mange av risikoene bedriftene står overfor kan banken bidra med å synliggjøre, kvantifisere og redusere. Svingninger i valutakurser, motpartsrisiko (usikre betalere og leveranser), makroanalyser og internasjonal betalingsformidling er områder der vi som bank har betydelig kompetanse, stort nettverk og mye erfaring. Her kan og vil banken hjelpe bedriftene med profesjonell rådgivning og risikoavlastning slik at bedriften kan konsentrere seg om alle de andre utfordringene som følger av å operere i et knalltøft internasjonalt marked.

Fokus Bank er for andre år på rad kåret til Nordens beste Trade Finance bank. Det vil si at vi har best kompetanse og erfaring på å avdekke, rådgi og avlaste risiko i forbindelse med utenlandske betalinger, leverandører, land- og markedsforhold. Videre ser vi at gode systemer for å håndtere bedriftens internasjonale forretninger er viktig og muliggjør blant annet at bedrifter kan etablere lokale konti i de land de operer i, og samtidig ha full oversikt og kontroll over pengestrømmene og likviditeten i nettbanken fra hovedkontoret i f.eks. Trondheim. Stadig flere bedrifter velger slike løsninger.

Christian Smeby, direktør Business Banking Midt- og Nord-Norge.

For et internasjonalt næringsliv i en urolig og uforutsigbar tid er det et konkurransefortrinn å bruke en bank som kan bistå med å forstå, avdekke og redusere risiko. Å lykkes internasjonalt er tøft nok uansett!

akvARENA

akvARENA's visjon: "Verdensledende teknologi for bærekraftig oppdrett av fisk". akvARENA er en unik næringsklynge med utgangspunkt i Midt-Norge, med fokus på teknologiutvikling for oppdrettsnæringen. Klyngen består av teknologiproducenter, FoU-miljø, havbrukselskaper, finansieringsinstitusjoner, utdanningsinstitusjoner og organisasjoner.

Eterni Norge AS

Eterni Norge AS er et bemanningselskap som er spesialisert på utleie av utenlandske medarbeidere. Ikke for å konkurrere med norsk arbeidskraft, men for å tilby fleksibel og kompetent arbeidskraft hvor det ikke er kvalifisert eller ledig norsk personal å få tak i. Gjennom lang erfaring i bemanningsbransjen har vi kunnskap om fallgruver ved utleie og innleie av utenlandsk personell. I Trondheim har vi kontor i Kjøpmannsgata 21.

Evenator AS

Evenator er et rekruttering og search selskap i Trondheim, med kontor i Kjøpmannsgata 21. Evenator er en engasjert og trygg samarbeidspartner med solid kunnskap og erfaring som finner de riktige hodene til din organisasjon. Vi har spesialisert oss på rekruttering og utvelgelse, og jobber med dette hver dag. Vi benytter oss også av de beste testverktøy på markedet.

Fjeldseth AS

Fjeldseth AS er den eldste elektroentreprenør i Midt Norge, etablert 1900, og hele tiden med samme eier. Vi er organisert med 5 hovedområder: Prosjekt og Anlegg. Mellomstore og store prosjekt, elektro, IKT, brann, adgang og AV. Service. 22 Servicebiler for små og mellomstore oppdrag innen ROT til næring og privatmarked. Automasjon og energieffektivisering. Bygg automasjon, Dali, KNX mm. Prosjektering. elkraft og IKT, 3D og BIM. Tynnplate produksjon. inntaksskap, fiberskap, kabelvernør, brannkortholdere og mye mere.

Helsebygg Midt-Norge HF

Helsebygg er byggeorganisasjonen til Helse Midt-Norge og har ansvar for landets største sykehusprosjekt – St. Olavs Hospital som er bygd ut kvartalsvis på Øya i Trondheim. Hele universitetssykehuset fullføres høsten 2013, men det meste er tatt i bruk etter nær ti års byggetid. Kvalitetsmessig befinner St. Olavs Hospital seg på ypperste internasjonale nivå. I tillegg er det oppført etter fastsatt tidsplan og uten fatale arbeidsulykker. Ja, til og med én milliard kroner under budsjett!

Hoopla Billetter

Hoopla er et sikkert, tids- og kostnadseffektivt billettformidlingssystem. Systemet er bygget som en "gjør det selv" tjeneste og er webbasert. Billettene sendes ut via epost, man kan ta med billetten på Smartphone eller skrive den ut hjemme. Arrangør har full kontroll på salget, og kan følge statistikk i sanntid. Innløsning kan skje ved flere innganger ved å kontrollere billettene ved bruk av Hoopla-appen på Smartphone eller med en strekkodeleser. Hoopla utvikles av Glasur AS.

HR Prosjekt AS

HR Prosjekt AS er et konsulentfirma innenfor bygg og anlegg. Vår kjernevirksomhet ligger innenfor prosjektledelse, prosjekteringsledelse, byggeledelse og teknisk byggeledelse.

IndustriParken Eiendom AS

IndustriParken Eiendom AS driver utleie av næringslokaler til små og mellomstore bedrifter. Vi holder til på Selsbakk i Trondheim og besitter i dag omlag 7.000 kvadratmeter med lokaler fordelt på to områder, øvre og nedre fabrikkområde. Våre leietagere driver i ulike næringer som blant annet håndverk, VVS, plastbåtproduksjon, ventilasjon og bilreparasjon.

Kremmerhuset Ting & Sånt AS

Kremmerhuset Ting og Sånt er en annerledes gavebutikk med et spennende vareutvalg. Enten du er på jakt etter trendy, nyttige eller morsomme ting, har vi noe for enhver smak. Vareutvalget endres ofte, og hos oss finner du alt fra tekstiler og kjøkkenutstyr til varer som lys, dufter og te til konkurransedyktige priser.

Merit Consulting AS

Merit Consulting er et konsulentselskap i rivende utvikling! Vi er per i dag nærmere 300 konsulenter representert i 8 land. Vi implementerer ERP datasystemer innen Lawson M3, Jeeves, CRM med tilhørende Merits produktportefølje - datavarehus (Merit Intelligence) og PDA løsninger. Vår visjon er å gjøre våre kunder sterkere samt at vi skal være nær våre kunder. Våre kunder kommer fra de fleste produserende og logistikkbaserte næringer. Merits Trondheimsavdeling teller 17 kvalifiserte konsulenter.

Nokas Teknikk AS

Vakt Service AS har skiftet navn til NOKAS AS. Vaktavdeling og teknisk avdeling heter nå NOKAS SECURITY. Verdiavdelingen heter NOKAS CASH HANDLING. Disse to divisjonene danner NOKAS GROUP. Vakt Service' logo vil fortsatt nyttes sammen med nytt navn.

Optimera AS

Optimera er en av Norges ledende aktører innen salg og distribusjon av byggevarer, trelast og interiør. Optimera har 94 utsalgssteder, ca. 2000 ansatte og en omsetning på over 6 mrd. kroner. Optimera er en del av det internasjonale konsernet Saint-Gobain. Optimera Proff tilbyr rasjonelle kundeløsninger for håndverkere, byggmestere og entreprenører innen produkter, tjenester, kompetanse og logistikk. Kundeløsningene er tilgjengelige gjennom proffsentre og i byggevarekjeden Montér – Optimeras kjedekonsept med 84 byggevarehus for gjør-det-selv markedet, byggmestere og håndverkere.

PIRFORLAGET AS

Pirforlaget AS

Pirforlaget er et forlag lokalisert på Pirsenteret i Trondheim. Vi utgir først og fremst bøker med lokal tilknytning, men utfører også et bredt spekter av tjenester knyttet til profilering av firma og institusjoner. Med lav responstid har Pirforlaget som mål å behandle og besvare alle typer grafiske produktforespørsler på en profesjonell måte. Våre dyktige medarbeidere og samarbeidspartnere er opptatt av å yte god service og sørge for å levere et kvalitetsprodukt i alle ledd på en profesjonell måte – til riktig tid og pris.

Panterne AS

Panterne gir arbeidstrening til personer på vei ut av rusavhengighet. Vi samler pant, glass- og metallemballasje fra private husstander etter fast henteplan. Dagen før får kunden påminnelse i en tekstmelding og setter avfallet på trappa. Tjenesten koster kr 50,- pr. måned og faktureres hvert halvår. Overskuddet går til deltakernes aktivitetstilbud "Drømmedagen", hvor panterne får utvikle egen kompetanse og etablere rusfrie fritidsinteresser.

ProPlan Bygg AS

ProPlan Bygg AS er en Byggmesterbedrift med kontor i Børsa, Skaun kommune i Sør-Trøndelag. For å kunne gi konkurransedyktige tilbud, kreves god logistikk og en slank, men effektiv organisasjon. Vi tilrettelegger arbeidet ut ifra en nøktern, men effektiv administrasjon. Arbeidet på byggeplass skjer etter en godt planlagt logistikk med egne fastsatte rutiner. Dette kombinert med lang kompetanse, gir god fremdrift, solid håndverkskvalitet med konkurransedyktige priser.

Raus omdømmebygging

Raus er et selskap med kommunikasjon som fag og med godt vett som verktøy. Jeg kaller meg også omdømmebygger og gjør deg og ditt firma bedre rustet i kommunikasjon med andre. Et godt omdømme er ikke noe en får, kan kreve, eller snakke seg til. Et godt omdømme krever planmessig og godt arbeid. Det er som å legge stein på stein. Men når grunnmuren er solid, tåler byggverket en regnværsdag også.

Sykkelguide.com

Sykkelguide.com er startet opp av bypatrioten Knut Nilsen Fosland, og har som visjon å folkeligjøre historien om Trondheim. Trondheims vakreste tur guidet fra sykkelsetet. Når sola skinner og Trondheim er den vakreste plassen i hele verden har Sykkelguide.com et solid og flerspråklig guideapparat klar til å gi deg en opplevelse du sjelden kommer til å glemme. Om du kommer langveis fra eller er lokal garanterer vi at vår reise gjennom Trondheimhistorien vil være både morsom og lærerik.

Sør-Trøndelag Idrettskrets

Sør-Trøndelag Idrettskrets er idrettens fellesorgan i fylket. Vi jobber mye opp mot politikk og rammebetingelser for trøndersk idrett. Vi er et felles organ for all idrett i Sør-Trøndelag. Vi

Nyhet!

ENKLERE OG RASKERE TIL VÆRNES

MAX 2
FLYTAXI – Ring 08000

I Norgestaxi garanterer vi god plass i bilen.
Hos oss er det **Max 2** personer som gjelder for flytaxi.

Det betyr en litt raskere og mer behagelig tur
for deg. Prisen er 350,- per person pr. vei.

gjennomfører kurs som går på tvers av alle idretter og har et spesielt ansvar for fleridrettslag. Idrettsrådene er en viktig arbeidsoppgave for oss. Vi har også ansvaret for administrasjonen av nye idrettslag og lover og regler rundt dette.

Transnova

Transnova er et statlig virkemiddel for å få ned klimagassutslipp fra transportsektoren. Transnova gir støtte til prosjekter som bidrar til større bruk av alternative drivstoff og miljøvennlige transportformer. Prosjektene som støttes skal i hovedsak være i en pilot-/demonstrasjonsfase. Et eget program rettet mot næringslivet, "Miljøteknologiprogrammet", har søknadsfrist 15.juni i år. Transnova er etablert og finansiert av Samferdselsdepartementet og holder til i Teknobyen Innovasjonssenter sammen med Statens Vegvesen Vegdirektoratet.

Trondheim Messeselskap AS

Vi er totalleverandør av utstyr til messer og konferanser og Midt-Norges største leverandør innenfor dette feltet. Hos oss kan du leie alle typer utstyr og tjenester. Vi kan hjelpe deg enten du er arrangør av et eget arrangement, eller er deltager på en messe eller konferanse. Vi leverer over hele landet og har både små og store oppdrag fra Tromsø i nord til Kristiansand i sør.

Trondheim Tannhelsesenter AS

Trondheim Tannhelsesenter AS ligger i Kongensgate 49 på hjørnet av Leuthenhaven. Senteret åpnet 3. august 1992. Vi er en akuttklinikk foruten å være et vanlig tannhelsesenter. Trondheim Tannhelsesenters dyktige medarbeidere består av en oralkirurg, 5 tannleger, 3 tannpleiere og 11 tannhelsesekretærer. Vi har

åpent 365 dager i året og i vanlige ukedager åpent fra kl. 08.00-20.00. Vi utfører alle typer tannbehandling fra almen tannlegepraksis, behandling av tannkjøtt sykdommer og alle former for kirurgi, inklusiv tannimplantater.

Trønderblikk AS

Trønderblikk AS ble etablert i 1986, og har i dag 17 ansatte som fordeler seg med tre lærlinger, tre ventilasjonsmonterere, 10 blikkenslagersvenner og en blikkenslagermester. Trønderblikk er en bedrift som satser på opplæring av lærlinger og videreutdanning av svenner for utførelse av kvalitetsarbeid. For 3 år siden bygget vi bygg med 3 andre firma på Løvåsmyra, og er i dag i store lyse lokaler med topp moderne maskinpark.

TV-aksjonen NRK

TV-aksjonen startet i 1974 og er verdens største innsamlingsdugnad målt i innsamlede kroner per innbygger. I 2011 samlet vi inn 219 millioner kroner til minerydding i krigsområder. TV-aksjonen ønsker å samarbeide med det lokale næringslivet i hele landet, og i Trondheim har bedrifter bidratt betydelig i mange år. Årets innsamling er søndag 21. oktober og går til Amnesty Internationals arbeid med å styrke menneskerettighetene til millioner av mennesker i verden.

Downtown

Interwell Technology AS

Jostein Bjørkøy (enkeltpersonforetak)

Kremmern AS

MedITNOR

Thora Storm videregående skole

Styreakademiet Trøndelag

Retura garanterer miljøriktig håndtering av avfallet.

Lei en container

– ring 72 54 05 10

Retura TRV
Tel: 72 54 05 10
www.retura.no

RETURA
ET MILJØ I BALANSE

Er din bedrift synlig for byens beslutningstakere?

Midtpunkt er Næringsforeningen i Trondheims medlemsblad, og utkommer 6 ganger årlig. Opplaget på 6.600 eksemplarer distribueres til ledere i alle byens virksomheter, til politikere og andre beslutningstakere, samt til øvrige større virksomheter i Trondheimsregionen.

Hele 90 prosent av leserne har lederansvar i sin virksomhet (kilde: Leserundersøkelse NiT, desember 2011, 500 respondenter).

Over 80 prosent mener i den samme undersøkelsen at de finner artikler om trøndersk næringsliv som man sjelden leser om andre steder enn i Midtpunkt.

Nå kan du sikre deg plass i byens mest målrettede annonsekanal. Vi har fortsatt noen få sider tilgjengelig i 2012-årgangen, og ønsker eksisterende og nye kunder velkommen!

Utgivelser Midtpunkt 2012

Dato

15. februar
19. april
18. juni
3. september
24. oktober
12. desember

Materiellfrist

25. januar
23. mars
25. mai
13. august
3. oktober
20. november

Format

1/1 185x270 mm
1/1 side 2
1/1 bakside
1/2 185x134 mm
1/2 90x270 mm
1/4 185x65 mm
1/4 90x130 mm

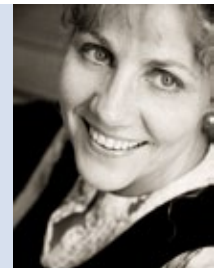
Pris

18.000,-
20.000,-
20.000,-
9.000,-
9.000,-
5.000,-
5.000,-

På siste omslagsside vil det være mulighet for en utbrett slik at man kan få dobbel eller trippel annonseside. Vi kan også tilby plastpakket vedlegg til Midtpunkt. Spør om pris.

Kontaktinfo annonsesalg:

Anne Grethe Smistad - mobil: 92 04 89 70
annegrethe.smistad@trondheim-chamber.no

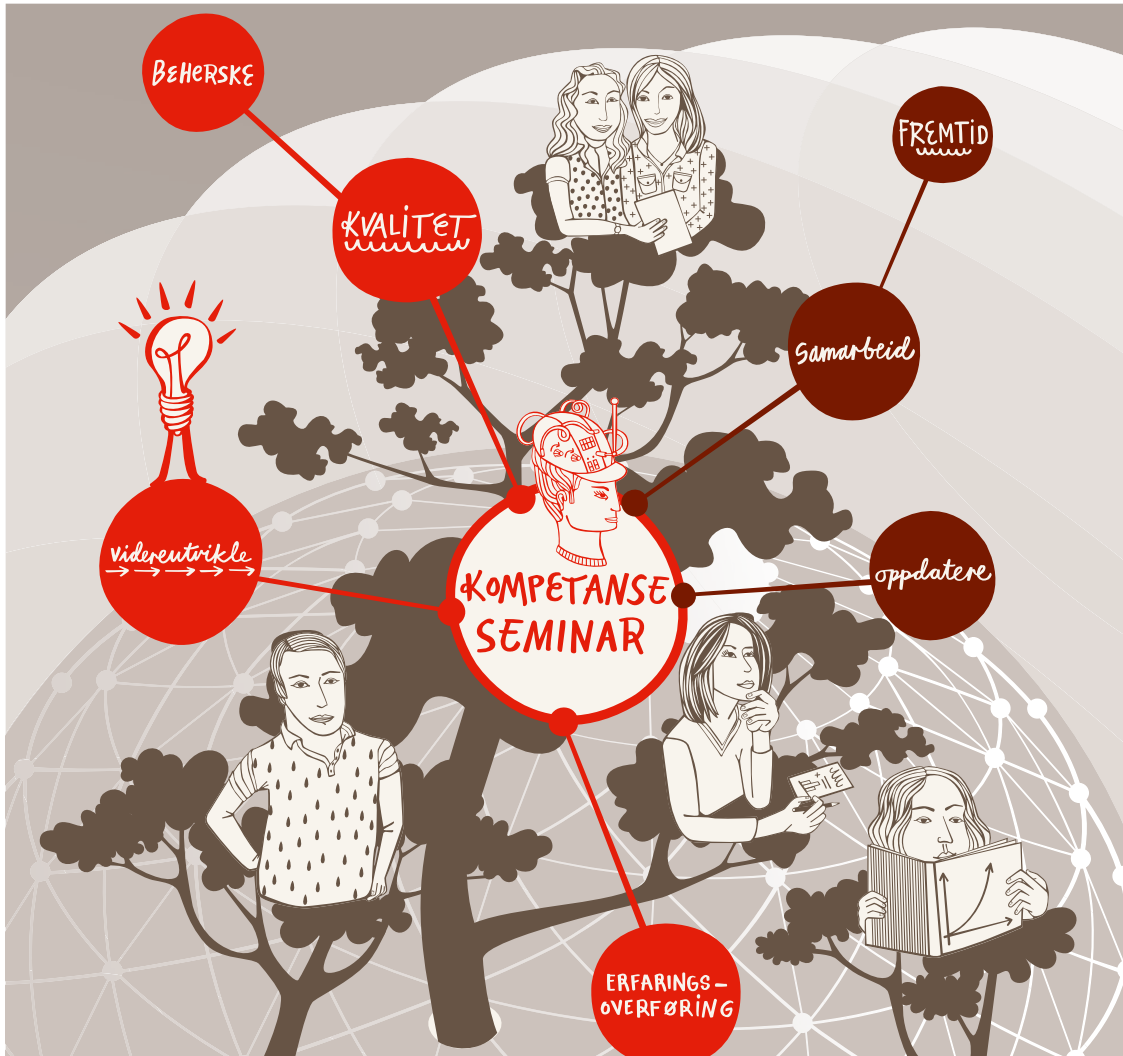

MIDTNORSK FILMFOND

Invester i spillefilm, TV-drama og dataspill som produseres i Midt-Norge. Vi åpner nå for at regionale investorer som ønsker å bidra til å styrke midtnorsk næringsliv kan delta.

Følg med på våre nettsider for aktuelle prosjekter.
www.midtnorskfilm.no/filmfond

Returadresse:
Næringsforeningen i Trondheim
Postboks 778 Sentrum
7408 Trondheim

Kompetanseseminar – Internasjonal betalingsformidling

DNB arrangerer et seminar om internasjonal betalingsformidling for deg som importerer og eksporterer varer med utlandet. Hvordan kan vår kunnskap komme bedriften din til gode? Det vil du vite mer om etter DNBS internasjonale seminar. Vi er glade for å kunne presentere et inspirerende program med interessante foredragsholdere. Vel møtt!

Seminaret arrangeres i samarbeid med Næringsforeningen i Trondheim, internasjonal avdeling.

Tid: 24.april, kl 08.00 – kl 10.00. Vi serverer frokost.
Sted: DNB, Munkegt 22 – Torvet, Trondheim

Påmelding: www.deltager.no/international/seminar
Eventuelle henvendelser kan rettes til: brit.kvam@dnb.no

